

3.2.- El catalanisme conservador

Església catalanista

Tradició i catalanisme conservador

**Josep Torres i Bages
Jaume Collell
Jacint Verdaguer**

1887 separació del Centre Català

Lliga de Catalunya
(Àngel Guimerà)

Juntament amb

Centre Escolar Catalanista

(Narcís Verdaguer, Enric Prat de la Riba, Josep Puig i Cadafalch)

Juntament amb molts grups culturals

Missatge a la Regent (reivindicacions autonòmiques)

1892 es crea la UNIÓ CATALANISTA

Associació de grups polítics i culturals

La burgesia s'implicava molt més en el catalanisme

Creen les

Bases per a la Constitució Regional Catalana
Les Bases de Manresa

Pàg. 162

1898 La pèrdua de Cuba

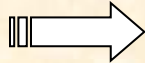
provoca

Impuls del catalanisme entre la burgesia

1899 tancament de caixes (negar-se a pagar impostos extraordinaris)

4.- L'impuls decisiu del catalanisme polític (Segle XX)

En el primer terç del XX, domini del catalanisme conservador

4.1.- L'hegemonia dels conservadors (1901-1923)

Amb el domini de **Burguesia industrial** pretenen

Articulen els seus interessos a través de

La Lliga Regionalista (1901)

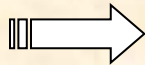
Pàg. 163

Enric Prat de la Riba, Francesc Cambó, Josep Puig i Cadafalch

Enric Prat de la Riba

- Reformar la Restauració des de dins
- Autonomia política i administrativa per a Catalunya
- Lluitar contra el caciquisme i el frau electoral

Evolució de fets i catalanisme entre 1901 i 1923

1905 Victòria electoral de la Lliga Regionalista
Assalt per l'exèrcit de les redaccions de Cu-Cut! I La Veu de Catalunya

provoca

1906 **Llei de Jurisdiccions** (ampliació competències dels militars en l'àmbit civil)

provoca

Unió de forces catalanistes en la **Solidaritat Catalana** (èxit electoral, 1907)

Pàg. 163

Enric Prat de la Riba escriu: **“La nacionalitat catalana”** i es generalitza el terme “nacionalisme igual a catalanisme polític”

Pàg. 164

Per tal de resoldre el “problema catalan” el govern de Madrid
Concedeix una certa **autonomia administrativa** (1914)

Es crea la

Mancomunitat de Catalunya

Sota la direcció d'**Enric Prat de la Riba**

Unió de les quatre diputacions provincials
Primera experiència d'autogovern administratiu

Aquesta evolució del catalanisme és veu frenada pel **Cop d'Estat de Primo de Rivera (1923)**

- Anul·la la Mancomunitat
- Persecució del catalanisme
- Fort esperit nacionalista espanyol

La Mancomunitat de Catalunya (1914-1925)

Aprovada l'any 1912 per Canalejas

Agrupació de les quatre diputacions de Catalunya

Enric Prat de la Riba en fou el primer president (1914-1917)
El següí Josep Puig i Cadafalch (1917-1924)

Abolida el 1925 per Primo de Rivera

La Mancomunitat

Institucions

- Presidència
- Govern
- Assemblea General

L'obra

Construcció d'infraestructures (Xarxa viària, telefonia..)

Assistència social (Casa de la maternitat...)

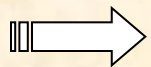
Obra cultural

Normalització lingüística
(català, Institut Estudis catalans)
Biblioteca Nacional de Catalunya
Servei de Conservació i Catalogació de Monuments
Inversió en investigació

Reforma Educativa

Escola d'Estiu per a mestres, Escola Industrial, infermeres,
Bells Oficis, Biblioteconomia etc.
Modernització i dignificació de l'escola

4.2.- El catalanisme d'Esquerres

Tendències d'esquerra a inicis del XX

realitzen

El **pacte de Sant Gervasi** (1914) és un intent fracassat d'unir els radicals i els nacionalistes d'esquerra

Anarcosindicalisme (revolucionari i apolític)

Partit Republicà Radical (Alejandro Lerroux)
Anticlerical, anticatalanista, demogògic

Unió Federal Nacionalista Republicana (1910)

Altres intents d'unir obrerisme i nacionalisme fracassen

Hem d'esperar els nacionalistes de Francesc Macià

Partit Republicà Català (1917)

Francesc Layret, Marcel·lí Domingo i Lluís Companys

Acció catalana (1922)

Pàg. 165

1922 Creació d'**Estat Català**

Independentista

Lluita armada ("**Conspiració de Prats de Molló**" – 1926-)

Es convertirà

1931

Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

Francesc Macià

Enric Prat de la Riba

“La nacionalitat catalana”

“A cada nació un Estat: aquesta és la fórmula sintètica del nacionalisme polític, aquest és el fet jurídic que ha de correspondre al fet social de la nacionalitat. (...)

Conseqüència de tota la doctrina aquí exposada és la reivindicació d’un Estat català, en unió federativa amb els Estats de les altres nacionalitats d’Espanya. (...)

Aquests dos fets primaris, fonamentals: el de la personalitat nacional de Catalunya, i el de la unitat d’Espanya, enfortits per dues lleis correlatives: la de la llibertat, que implica l’autonomia i l’espontaneïtat socials, la de la universalitat que porta a la constitució de potències mundials, es resolen en una fórmula d’harmonia que és la Federació Espanyola.

**Prat de la Riba, E.,
La nacionalitat catalana (1906)**

Francesc Macià

La nació catalana és un poble sotmès contra la seva voluntat. Vençut en 1714 per la força dels exèrcits espanyol i francès, deixà d'existir com a Estat. Fa més de cinquanta anys que reclama al dominador la llibertat de constituir-se en Estat. Però els governs d'Espanya, tant si escolten com si no, continuen mantenint Catalunya esclava.

Per deslliurar Catalunya, les raons no serveixen de res; s'ha de crear un exèrcit. (...) És l'enemic mateix que ens obliga; és la història d'Espanya que ens diu que la llibertat de llurs pobles oprimits s'aconsegueix únicament per la violència; és la sordesa, la negativa contínua, el mal voler, l'esperit dominador, en fi, dels espanyols que els priva de concebre el món d'altra manera que com un conjunt de pobles dominadors i pobles dominats.

El concepte de Llibertat i de Justícia per atots els pobles de la terra, que és en la ment i en la voluntat dels catalans, no existeix entre els espanyols. (...)

